

Skub!!!

DKP • Information • Debat • Aktivitet

NR. 4 • NOVEMBER 2017

Облетел Землю в
корабле-спутнике, я увидел,
как прекрасна наша планета.
Люди, будьте внимательны и приумень-
шайте эту красоту, а не руга-
йте её! Ткач -

МИРА
И
СЧАСТЬЯ
ТЕБЕ,
ПОБЕДИВШИЙ
ВЬЕТНАМ!

ЗА СПЛОЧЕНИЕ ВСЕМИРНОГО
КОМУНИСТИЧЕСКОГО
МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
И ПРОЛЕТАРСКОГО
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМА!

технике
работать
КРУГЛЫЕ
СУТКИ!

Læs inde i bladet:

19. Kommunistiske Verdensmøde side 4

Den catalanske konflikt side 6

Я ГРАЖДАН
СОВЕТСКОГО
СОЮЗА

Indholdsfortegnelse

For en ny oktober!	side 4
Den catalanske konflikt	side 6
Dansk sikkerhedspolitik	side 10
Otto Gelsted: Den niende April 1946	aide 12
DKP & omegn	side 14
Marxisme i vor tid: Ib Nørlund	side 15
-: Flygtningepolitik og højrepopulisme	side 16
Den europæiske kontrarevolution	side 19
Den lille mands store historie	side 21
Debat	side 23

Kontingentsatser i DKP

Medlemmer med årsindtægt
under kr. 150.000: Kr. 200 pr. kvartal
over kr. 150.000: Kr. 450 pr. kvartal

Åbningstider

for DKP's sekretariat og partibutik,
Frederikssundsvej 64, København NV

Onsdag kl. 13-16	Luis Monteiro
Torsdag kl. 13-16	Bjørn Jakholm
Fredag kl. 13-16	Per Feldballe Eriksen
Lørdag kl. 11-14	Terkild Marker

Telefon: 33 91 66 44

Skub nr. 4 november 2017

Udgivet af Danmarks Kommunistiske Parti
Frederikssundsvej 64, 2400 København NV
Tlf.: 33 91 66 44
www.dkp.dk
E-post dkp@dkp.dk
Giro/bank (1551) 5 00 27 53

LaserTryk, Århus

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Stamer Hedin

Synspunkter fremsat i signerede artikler dækker ikke nødvendigvis redaktionens eller partiledelsens holdning.

Skub udkommer 4 gange om året. Årsabonnement: Kr. 200

Deadline næste gang den 4. januar 2018

Bladfonden juli kvartal 2017

Juli i alt	kr. 1.750,-
August i alt	kr. 1.400,-
September i alt	kr. 2.660

Juli kvartal i alt **kr. 5.820,-**

Der foreligger ingen tal for oktober måned.

Bidrag til DKP's bladfond kan indsættes på giro 5 00 27 53 (+01< +5002753) eller bank 1551 0005002753.

Annoncepriser i Skub

1 side	kr. 1.000
½ side	kr. 500
¼ side	kr. 250

og så videre dernedad.

Skub

Sæt en hilsen i Skub!

Hvorfor ikke sende en maj- eller nytårshilsen til gode venner og kammerater gennem DKP's blad *Skub*? Eller for den sags skyld en fødselsdags- eller julehilsen eller en hilsen til en helt femte mærkedag? Det koster kun en halvtredser.

Majhilsener bringes (hvis de er rettidigt indsendt) i aprilnummeret, nytårshilsener i januarnummeret. Julehilsener vil kunne bringes i novembernummeret, festivalhilsener i augustnummeret.

Hilsener sendes enten til partikontoret (dkp@dkp.dk) eller til redaktørens e-adresse hedin@c.dk, alternativt hedin@privat.dk. Hilsenen må højst fylde 1/16 side, svarende til ca. 300 tegn, hvis teksten står kompakt – men det vil i reglen være en fordel med lidt luft, dvs. en noget kortere tekst. Det er ikke nødvendigt, at du selv sætter teksten op. Prisen er 50 kr.

Vil du have en hilsen i medlemsbladet *DKP-nyt*, er det endnu enklere: DKP-medlemmer kan til enhver tid få en hilsen eller en anden kortere eller længere tekst optaget, og det er gratis – men altså kun for medlemmer.

Redaktionen

Forsidebilledet: Ilja Glazunovs maleri fra 1977 *Za Vasje zdorovje* ("Skål!") er en hyldest til Oktoberrevolutionens 60-årsdag og til det sovjetiske folks indsats gennem historien. Desværre har det af tekniske grunde været nødvendigt at beskære billedet forneden.

Kommunistiske kandidater til kommunal- og regionsrådsvalget

Ved forrige kommunalvalg for fire år siden opstillede 21 medlemmer af DKP på forskellige brede lister, primært Enhedslisten. I skrivende stund (den 29. oktober) har redaktionen oplysninger om 17 DKP-kandidater i år:

Region Hovedstaden

Halsnæs: *Jørgen Tved*, Enhedslisten
Gribskov: *Michael Hemming Nielsen*, Enhedslisten (genopstiller, spidskandidat)
Christine Scherfig, Enhedslisten
Hillerød: *Tue Tortzen*, Enhedslisten (genopstiller)
Allerød: *Troels Jacobsen*, Enhedslisten
Rudersdal: *Jacob Jensen*, Enhedslisten (genopstiller, spidskandidat)
Lyngby-Tårnby: *Henrik Bang*, Enhedslisten (genopstiller, spidskandidat)

Region Sjælland

Køge: *Niels Rolskov*, Enhedslisten (genopstiller, spidskandidat)
Ringsted: *Jan Jakobsen*, Enhedslisten (genopstiller)
Sorø: *Grethe Kistrup Møller*, Enhedslisten (genopstiller)
Slagelse: *Jens Fransen*, Enhedslisten
Regionen: *Bruno Jerup*, Enhedslisten (genopstiller, spidskandidat)
Jan Jakobsen, Enhedslisten
Grethe Kistrup Møller, Enhedslisten

Region Syd

Svendborg: *Knud Bundgaard Clemmensen*, Enhedslisten

Region Midt

Aarhus: *Ole Vad Odgaard*, Enhedslisten
Randers: *Henrik Manero Hald*, Velfærdslisten
Regionen: *Kjeld Gunder Christensen*, Enhedslisten

Region Nord

Aalborg: *Gitte Thomsen*, Enhedslisten
Regionen: *Gitte Thomsen*, Enhedslisten

Alle oplysninger (eller mangel på samme) er med forbehold.

Der afholdes

Landsledelsesmøde

i Danmarks Kommunistiske Parti
lørdag-søndag 25.-26. november 2017 i København

Mødet, der bl.a. vil evaluere udfaldet af kommunalvalget og påhøre en indledende rapport fra strategiudvalget, er åbent for alle medlemmer af DKP. Tilmelding og nærmere oplysninger hos Gerhard Wehlitz på tlf. 3063 7118, e-post gewe@live.dk, eller Gitte Thomsen, tlf. 98139681, e-post folket@folketsradio.dk

For en ny Oktober!

Det 19. Internationale Møde for Kommunistiske og Arbejderpartier (eller Kommunistiske Verdensmøde på mere mundret dansk) har, når dette læses, netop fundet sted i St. Petersburg (eller Leningrad). Mødets tema er, med udgangspunkt i Oktoberrevolutionens 100-årsdag, revolutionens inspiration for den kommunistiske bevægelses idealer og i kampen mod imperialistiske krige og for fred og socialisme. DKP er på mødet repræsenteret ved sin formand Henrik Stamer Hedin, hvis tale bringes på dette opslag, og landsledelsesmedlem Ole Waagensen. Efter Verdensmødet fortsætter deltagerne (dog uden DKP's formand, som skal hjem for at tale ved det danske partis fejring af revolutionsjubilæet) til Moskva for at festligholde 100-året på selve dagen den 7. november.

Af Henrik Stamer Hedin

Den Store Socialistiske Oktoberrevolution bragte håb og optimisme til verdens folk. En ny, lys fremtid tegnede sig med løfter om fred, velstand og frihed efter år med krig, fattigdom og tyranni. Disse perspektiver og den dristige måde, de var skabt på, inspirerede mænd og kvinder over hele verden.

Som Oktoberrevolutionen blev mødt med håb og beundring af almindelige mennesker, lige så afskyet og forhadet var den af det globale bourgeoisie og andre repræsentanter for den gamle verdensorden – og det lige fra begyndelsen. Årsagen er indlysende. Vi taler om kapitalismens »almene krise«. Revolutionen havde sat spørgsmålstejn ved kapitalismens uundgåelighed og dermed ved selve dens eksistens og demonstreret, at almindelige mennesker var i stand til at tage deres skæbne i egne hænder. Dette var en fare, som måtte imødegås.

Den tids kapitalisme var imidlertid ude af stand til at imødegå denne trussel, fordi den var opdelt i indbyrdes stridende imperier, der hver for sig var splittede af stridende interesser. Interventionskrigen mod den unge sovjetrepublik førte ikke til noget. I stedet blev imperialismen selv efter få år kastet ud i en ny, selvforskyldt og verdensomspændende krig, som fik katastrofale følger og øgede truslen endnu mere: Nu var en tredjedel af verden unddraget kapitalisme og imperialistisk herredømme, og snart efter krigen begyndte koloniimperierne at smuldre. Noget måtte gøres.

Den imperialistiske magt, der gik ud af Anden Verdenskrig som den førende, var Amerikas Forenede Stater, og amerikanske strateger indså, hvad der skulle til: Det imperialistiske

Europa måtte samles, dets stridigheder overvindes og kapitalismen forenes under USA's førerskab.

På den tid, i de første efterkrigsår, havde kapitalismen mistet al troværdighed, især i Europa, hvor stærke kommunistiske partier skød op i flere lande. En ledende dansk konservativ udtalte i Folketingen: »Vi er alle socialister.« Der var ingen tillid til et system, som var skyld i to verdenskrige og en ødelæggende økonomisk verdenskrise. Kapitalismen måtte bevise, at den var i stand til at skabe fred og fremgang. Og bag denne forklædning måtte der indledes en ny offensiv mod socialismen og Sovjetunionen.

Som vi alle véd, lykkedes denne manøvre, omend med andre midler end de tidligere forsøg. Imperialismen kroede sig: Kapitalismen havde vundet den verdenshistoriske kappestrid, historien havde nået sin afslutning.

Vladimir Lebedev (1891-1967): Rødgardister

Men kapitalismen havde ikke forandret sig. Den var fortsat hjemmsøgt af indre modsigelser, som Marx havde vist det, og snart begyndte sprækker at opstå i det, som man nu kaldte den Europæiske Union. Interessekonflikter blev mere og mere synlige og førte til, at stærke medlemsstater undertrykte de svagere, og til aggression mod Unionens naboer; det sidste så vi i Jugoslavien, og vi ser det nu igen i Ukraine. Selv mellem EU og dets skaber USA er der begyndt at vise sig uoverensstemmelser. For EU er ved at vokse sin læremester over hovedet både i befolkning og i økonomisk formåen; og to jævnbyrdige imperialistiske centre kan ikke blive ved med at sameksistere i al evighed.

Ikke desto mindre fører EU sig fortsat frem som fredens, demokratiets og velstandens projekt. Den er ingen af delene. Den er kun et fredens projekt i den forstand, at den gjorde en ende på stridighederne mellem Europas gamle imperier. Der kommer ikke fred ud af at føre krigens kræfter sammen. Demokratiet i EU er en vittighed; og hvad velstanden angår, så spørg grækerne...

Men mange, selv blandt venstrekræfterne, fortsætter med at lade sig narre – med at betragte EU som fredens vogter og stemple modstand mod EU, forsøg på at bryde med Unionen, som briterne lige har gjort det, som nationalisme og reaktion. Det er det ikke.

I dag præges kapitalismen af transnationale monopoler, som overgår mange stater i størrelse og søger at underlægge sig disse stater. I Europa er der ingen stat, der på egen hånd er i stand til at modstå disse monopoler. Og Unionen blev ikke skabt til det. Tværtimod – monopolernes herredømme kanaliseres gennem Unionens institutioner, ganske som klasseherredømmet i almindelighed kanaliseres gennem de statslige institutioner.

Det er vigtigt at forstå dette: EU er ikke et forsvar mod de globale monopoler, tværtimod. Ganske som revolutionen måtte

knuse den gamle stat for at befri de arbejdere, som undertryktes af den nationale kapital, således må den nye overnationale stat knuses for at befri den arbejdende menneskehed fra de overnationale monopolars undertrykkelse.

Derfor er modstand mod EU for nutidens arbejderklasse nødvendig, progressiv og revolutionær. Det ser arbejderpartier af mange forskellige slags bort fra, og følgen er, at arbejderne mere og mere vender ryggen til dem for i stedet at give deres støtte til nationalistene, der ser ud til at udfordre EU. Vi har set det i Frankrig som tidligere i Grækenland og Spanien, vi har set det i Tyskland, og vi har for nylig set det igen i Østrig. I Danmark ser vi det også i et knap så katastrofelt omfang.

Oktoberrevolutionen rejste folkesuverænitets og selvbestemmelses fane. Den demonstrerede klart dialektikken mellem proletarisk internationalisme og patriotisme. Dens arv lever videre. *Ære være mindet om den Store Oktoberrevolution! Leve en Ny Oktober!*

Oversat fra engelsk, de afsluttende paroler dog fra russisk

Den catalanske konflikt

Skal Catalonien være en uafhængig stat og ikke længere en del af Spanien? Er det et spørgsmål om frihed og demokrati? Eller er det bare de forkælede indbyggere i Spaniens rigeste provins, der ikke vil betale til de fattige længere sydpå? Et af DKP's medlemmer fortæller her ud fra sit indgående kendskab til regionen om baggrunden for den spændte situation.

Af Henrik Manero Hald

I denne tid er vi vidner til endnu en regional konflikt i Europa. En konflikt, hvor et nationalt mindretal forlanger uafhængighed af en nationalstat. En konflikt, hvor vi igen ser tusinder af mennesker gå på gaden med krav om retten til at danne en uafhængig stat.

Normalt har Vesteuropa en tradition for at støtte disse bevægelser. Det så vi i ex-Jugoslavien; vi så det, da Tjekkoslaviet blev delt – og vi så det, da det daværende Sovjetunionen blev omdannet til en række små nationalstater. Der er dog en markant forskel på de tidligere nationale konflikter og denne og dermed også en klar forskel på Vesteuropas holdning til uafhængigheden. Denne gang foregår den nationale konflikt nemlig i et vesteuropæisk land, der ligeledes er et af de store medlemslande i EU. Konflikten foregår mellem den spanske, nationalkonservative regering, bakket op af de liberale og socialdemokraterne, på den ene side og den catalanske regering og deres støtteparti på den anden. Men for at kunne forstå den catalanske konflikt er man nødt til at forstå den catalanske historie.

Historien

Cataloniens historie er nøje forbundet med Spaniens historie. Men catalanerne oplevede op igennem Middelalderen en høj grad af selvstyre og selvstændighed. De havde deres egen forfatning, deres eget retssystem, og i lange perioder, frem til 1714, havde de strukturer som selvstændig stat. I år 1700 døde den spanske konge, Karl d. 2. Kongen tilhørte det Habsburgske Hus, men kongen var barnløs og testamenterede derfor den spanske trone til det Bourbonnisme Hus, der primært havde rødder i den franske kongeslægt. Spaniens nuværende konge har fortsat rødder i dette hus. Som konsekvens af Karl d. 2.'s testamente udbrød der en arvefølgekrig, der løb fra 1701 til 1714. Tøvende støttede catalanerne det Habsburgske Hus og udråbte den tysk-romerske kejser, Karl d. 6., til konge af Spanien.

Arvefølgekrigen blev starten på slutningen for det udvidede selvstyre, som catalanerne havde haft. Efter en 13 måneders belejring af Barcelona, hvor 5.300 mand forsvarede byen mod 40.000 spanske og franske tropper, kapitulerede regionen den

11. september 1714 – den dag, der efterfølgende blev udråbt som Cataloniens nationaldag, og som hvert år får tusinder af mennesker på gaden for at mindes de mennesker, der forsvarede Catalonien mod en voldsom overmagt.

Efter overgivelsen blev Catalonien styret via dekret fra den daværende konge i Madrid, Filip d. 5., og i 1716 blev Catalonien påtvunget at efterleve de spanske love, og en høj grad af national undertrykkelse fandt sted. Først i 1800-tallet, da mennesker primært fra den litterære bevægelse igen begyndte at skrive deres bøger på catalansk, spirede kravet om uafhængighed frem på ny. Denne periode bliver i Catalonien kaldt for *La Renaixença* eller »genfødselen«. Svaret fra Madrid på denne »genfødsel« var bl.a. at forbyde det catalanske sprog.

Omkring 1920 blev de første uafhængighedsbevægelser dannet med udgangspunkt i den hastigt voksende catalanske arbejderklasse. Politiske partier og faglige organisationer, der sammenkoblede kravet om uafhængighed med kravet om socialisme, voksede i denne periode, hvoraf den største politiske faktor var partiet ERC *Esquerra Republicana*, eller direkte oversat »Venstre Republikanerne«. Partiet blev formelt stiftet via en sammenslutning af forskellige venstreorienterede partier og faglige organisationer i 1931. Samme år vandt ERC et jordskredsvalg, bl.a. i Barcelona, og blev hurtigt den største politiske faktor i den catalanske arbejderklasse og blandt de catalanske bønder – ikke mindst grundet sit krav om jordreformer, nationalisering af vitale samfundsinteresser, social tryghed og demokratisering af samfundet, kombineret med kravet om uafhængighed og selvstændighed.

Tiden før Borgerkrigen

I 1932 fik Catalonien sit eget parlament, og lederen af ERC, Lluís Companys, blev valgt som talsmand for parlamentet, og i 1933 blev han valgt som præsident for det catalanske parlament. Den 6. oktober 1934 stod Lluís Companys i spidsen for et catalansk oprør med krav om jordreformer og demokratisk kontrol af vitale samfundsinteresser. Man krævede retten til en catalansk stat, inden for rammerne af en føderal spansk republik, og udråbte denne stat. Det catalanske borgerskab allierede sig med den daværende spanske, højreorienterede regering og kaldte ERC og Lluís Companys' krav for et »statskup«. Companys blev anholdt og idømt 30 års fængsel.

I 1936, da *Frente Popular*, »Folkefronten«, den daværende venstreorienterede alliance, vandt valget, blev Lluís Companys sat på fri fod. Og den spanske regering accepterede Cataloniens ret til en selvstændig stat og lovede en reform af den spanske forfatning. Dette løfte, sammenholdt med den spanske regerings løfte om jordreformer og nationaliseringer, medførte at det spanske borgerskab startede et militært oprør mod den lovligt valgte spanske regering. I fronten for dette oprør satte man General Francisco Franco, og den blodige Spanske Borgerkrig var en realitet – en borgerkrig, der løb fra 1936 til 1939, og som blev efterfulgt af 36 års fascistisk styre og massiv under-

Francisco Franco

trykkelse af hele den spanske befolkning. I Catalonien blev undertrykkelsen af befolkningen mere udtalt end i andre områder af Spanien. Lluís Companys nåede at flygte fra Spanien til Frankrig inden Francos magtovertagelse, men blev fanget af Gestapo og udleveret til fascisternes. Han blev tortureret og efterfølgende skudt på bjerget Montjuïc i Barcelona den 15. oktober 1940, mens han råbte »*Per Catalunia*« – »For Catalonien«.

I årene efter blev bl.a. catalansk kultur og sprog forbudt, og mennesker, der talte catalansk, eller som blot var i besiddelse af catalansk litteratur, blev idømt hårde fængselsstraffe, og undertrykkelsen af Catalonien var massiv.

Catalonien og Spanien efter Franco

Først i 1980, 4 år efter Francos død, blev det catalanske parlament genoprettet. Spanien havde efter Francos fald fået en ny forfatning, som blev vedtaget i 1978, men det var en forfatning, som var skabt i fascismens skygge. Bl.a. står der i artikel 2: »Den spanske nation er en uopløselig enhed og er alle spanieres fælles og udelelige hjemland.« Dog står der også, at den spanske stat skal anerkende retten til autonomi for nationaliteter og regioner, der er integrerede i den spanske nation.

Og så har vi dermed skruet tiden frem til den aktuelle konflikt. I 2005 krævede den catalanske regering en ny aftale om øget selvstyre. Det var på dette tidspunkt primært det catalanske borgerskab, der bl.a. var utilfredse med beskatningsgraden af catalanske virksomheder og kapitalinteresser. Derfor foreslog de en ny aftale mellem Spanien og Catalonien, pakket ind i generelle krav om retten til større grad af national identitet. Forslaget blev godkendt af 88 % af det catalanske parlament. Den spanske regering og de spanske domstole svarede igen ved at udvande forslaget til hensigtserklæringer uden nogen form for binding. Den nye aftale skulle i 2006, efter aftale med den spanske regering, sendes til folkeafstemning i Catalonien. De fleste mennesker valgte, ikke mindst grundet det udvandede indhold, at blive hjemme fra afstemningsstederne. Stemmeprocenten blev på 47 %, og knap 1,9 millioner catalanere stemte ja.

I 2010 rejste det catalanske parlament en voldsom kritik af

den spanske regering. Ikke nok med at man fra starten havde udvandet teksten i den nye aftale til ligegyldigheder; den spanske regerings fortolkning af teksten var, set med catalanske øjne, i direkte modstrid med det, som befolkningen havde stemt om i 2006.

Nu rejste der sig et massivt krav om retten til en ny forfatning. Og bl.a. venstrefløjens og de faglige organisationers krav om en forfatning, hvor retten til selvstændigt retsvæsen, selvstændig skatteopkrævning og social retfærdighed blev nogle af de bærende fundament, var anledning til de massedemonstrationer, der foregik i årene efter 2010. I 2013 kulminerede disse demonstrationer, da 1,5 millioner mennesker, ud af Cataloniens ca. 7.5 millioner indbyggere, dannede en 450 km lang menneskekæde for at symbolisere den kommende catalanske stat. I 2014 arrangerede man endnu en massedemonstration, hvor man i alle større byer i Catalonien dannede et menneskeligt V for sejr. Man anslår at 1,8 millioner mennesker var med til denne demonstration.

Venstrefløjens fremgang

Venstrefløjen i Catalonien blev til stadighed styrket. Den gamle præsident Lluís Companys' parti, ERC, havde fra slutningen af 80'erne, og op igennem 90'erne, indtaget en rolle som et catalansk socialdemokrati. Dets skepsis over for EU og NATO blev erstattet af fuld opbakning til bl.a. disse organisationer. Dette medførte at venstrefløjen efter mange fløjkrige, der næsten endte med at koste ERC livet, brød ud af partiet og stiftede et nyt parti, der stod for den traditionelle, venstreorienterede uafhængighedslinje. Partiet CUP *Candidatura d'Unitat Popular*, som måske bedst kan oversættes til Folkets Enhedsparti, blev for første gang valgt ind i det catalanske parlament i 2012, hvor det fik 3 mandater.

Til valget i 2015 gik det frem til 10 mandater, hvilket skete samtidigt med et generelt venstreskred i Catalonien. De borgerlige nationalister tabte terræn og var ikke længere det største parti i Catalonien. Flere steder dannede CUP og ERC fælles alliancer med den øvrige catalanske venstrefløj, f.eks. med *Podemos* (»Vi kan«), som var en bevægelse, der var startet i hele Spanien i protest mod den nationalkonservative regerings massive nedskæringer og mod EU's krav om en stram finanspolitik. Alliancerne betød bl.a. til lokalvalgene i juni 2015, at venstrefløjen satte sig på en lang række borgmesterposter i de catalanske byer, deriblandt i Barcelona.

I marts 2014 vedtog det catalanske parlament, at der skulle laves en vejledende folkeafstemning om Cataloniens fremtidige tilknytning til Spanien. Denne skulle finde sted den 9. november 2014. Den spanske regering erklærede straks, at det ville være forfatningsstridigt at lave en vejledende afstemning, som ikke var forenelig med den spanske forfatnings artikel 2, omhandlende at »Den spanske nation er en uopløselig enhed og alle spanieres fælles og udelelige hjemland.« Den spanske regering blev igen bakket op af de liberale i partiet *Ciudadanos* (»Befolkningen«), som året forinden var blevet stiftet af udbrydere fra det nationalkonservative PP i protest mod gentagne korruptionsskandaler. Ligeledes bakkede det spanske socialde-

mokrati, PSOE, op om PP's og den spanske premierminister Rajoys trusler om fængselsstraffe for de catalanske politikere, der fortsat ville gennemføre den vejledende afstemning.

Den vejledende afstemning fandt derefter som planlagt sted den 9. november 2014 og endte med et rungende JA til uafhængighed. Stemmeprocenten var dog ikke specielt høj. Ikke desto mindre besluttede parlamentet i Catalonien, at der var givet et folkeligt mandat. Man ville dog vente med at konkludere, hvad den vejledende afstemning evt. skulle føre til, indtil det nye catalanske parlament var blevet valgt den 27. september 2015.

I maj 2015 var der lokalvalg i Spanien. Dette valg blev ligeledes set som et valg mellem opbakning til en vejledende afstemning om uafhængighed eller ej. De catalanske borgerlige nationalister tabte til de venstreorienterede catalanske partier, og det spanske regeringsbærende parti, det nationalkonservative PP (*Partido Popular*), der blev stiftet af Franco's gamle informationsminister, Manuel Fraga i 1989, mistede samtlige borgmesterposter i hele Catalonien. Det spanske socialdemokrati PSOE's catalanske gren, PSC, fik ligeledes et katastrofevalg og blev reduceret ned til det 3. største parti.

Denne udvikling fortsatte til det catalanske parlamentsvalg i september 2015. De borgerlige nationalister mistede deres flertal på trods af, at de stillede op på en fællesliste med ERC. Listen, der hed *Junts Pel Si* (»Sammen for et ja«), stillede, som dens navn gav udtryk for, op med kravet om et ja til en kommende bindende folkeafstemning om catalansk uafhængighed. CUP blev også inviteret ind i denne valgalliance, men forlangte, at man skulle være enige om, at en kommende catalansk forfatning skulle basere sig på antikapitalisme, udmeldelse af EU, øgede sociale rettigheder, demokratiske reformer m.m. De borgerlige nationalister nægtede naturligvis dette. Valget til det catalanske parlament gav fremgang for CUP, der blev »tungen på vægtskålen« i forhold til at sikre, at *Junts Pel Si* kunne få præsidentposten. De forlangte bl.a., at den daværende catalanske, borgerlige præsident, Arthur Maas, ikke kunne blive præsident igen. Argumentet for dette var, at Arthur Maas havde stået i spidsen for sociale nedskæringer i Catalonien, hvilket man ikke ville bakke op om. I stedet blev det Carles Puigdemont, som blev ny præsident for Catalonien, med CUP som parlamentarisk grundlag.

Valget til det spanske parlament i 2016 bekræftede blot det venstreskred, der var sket til det catalanske parlamentsvalg. Podemos, der til dette valg stillede op på en fællesliste med den spanske Enhedsliste (*Esquerra Unida IU*, »Forenede Venstre«), hvor det spanske kommunistiske parti fortsat spiller en væsentlig rolle, blev det parti, der fik flest stemmer i Catalonien, efterfulgt af ERC. CUP opstillede ikke til dette valg, da man ikke ønsker at lade sig repræsentere i det spanske parlament. Man anbefalede i stedet sine vælgere at bakke op om enten ERC eller Podemos/IU. Catalonien og Baskerlandet var de eneste områder, hvor de nationalkonservative ikke blev det største parti.

Efter dette valg blev konflikten om Catalonien eskaleret. Kravet om uafhængighed fra Spanien voksede i takt med den spanske regerings chikane af Catalonien. Bl.a. omgjorde man en catalansk beslutning om at forbyde tyrefægtning i Cataloni-

en, ligesom man underkendte en regional lov til bekæmpelse af fattigdom.

Afstemning om uafhængighed

I august 2017 besluttede et flertal i det catalanske parlament, at der skulle være en bindende folkeafstemning om Cataloniens uafhængighed. Dette skete ef-

ter en meningsmåling, der viste, at 84 % af den catalanske befolkning ønskede en bindende folkeafstemning om emnet. Det blev vedtaget, at afstemningen skulle finde sted den 1. oktober 2017. Den spanske regering gik igen til domstolene med kravet om, at afstemningen skulle erklæres ulovlig og forfatningsstridig, hvilket naturligvis skete. Få dage inden afstemningen indsatte den spanske regering mange tusinde politifolk fra Guardia Civil og Guardia Nacional, de to tidligere loyale fascistiske politistyrker, i Catalonien. De stormede bl.a. det catalanske økonomiministerium og andre institutioner under det catalanske selvstyre samt en række politiske partiers kontorer, bl.a. CUP's. En spontan demonstration, der passivt forsøgte at blokere politiets arbejde, samlede ca. 350.000 i Barcelonas gader.

Den 1. oktober stormede politiet en række afstemningssteder for at konfiskere stemmesedler og stemmebokse. Man blokerede flere steder internettet og vanskeliggjorde på den måde registreringen af vælgere, man brugte tåregas, knipler og skød med gummikugler. Alt sammen med det ene formål at skabe frygt og angst i den catalanske befolkning for at bruge deres demokratiske ret. I alt blev mere end 800 såret og måtte efterfølgende behandles på hospitaler og skadestuer, deriblandt mange ældre mennesker. På trods af dette havde man på valgstederne registreret 3.032.424 vælgere med cpr-numre, ud af 5.343.358 mulige catalanske vælgere. 770.000 af de registrerede vælgere fik dog konfiskeret deres stemmesedler eller blev nægtet retten til stemmeafgivelse af politiet under politiets aktioner på valgstederne. Da man talte stemmerne op, var der 2.262.424 stemmesedler i de tilbageværende valgurner, hvoraf 2.020.144 stemte ja, 176.566 stemte nej, og 65.715 var blanke. Den spanske regering offentliggjorde, at valgdeltagelsen var på 42,3 %, men hvis man medregner de vælgere som lod sig registrere som vælgere på valgstederne, og ikke bare måler resultatet på de afgivne stemmesedler, var valgdeltagelsen 56,75% og ikke 42,3%. Valget blev som forventet et kæmpe ja til uafhængighed. Mere end 90 % stemte JA.

Mariano Rajoy

Efter valget

Som konsekvens af den spanske regerings og politiets vold i forbindelse med afstemningen blev der indkaldt til generalstrejke i Catalonien den 3. oktober 2017. Alene i Barcelona var der en demonstration på 800.000 mennesker, og i alle byer i Catalonien markerede man dagen med protester. Man regner med, at ca. 3,8 millioner mennesker var aktive i demonstrationer og protester rundt omkring i Catalonien.

Det catalanske parlament blev indkaldt til møde den 10. oktober, hvor det skulle tage stilling til afstemningsresultatet den 1. oktober og evt. en erklæring om uafhængighed. Foruden dette møde indkaldte de borgerlige spanske partier sammen med dele af det spanske socialdemokrati til en demonstration for spansk enhed den 8. oktober. Ved annonceringen af denne demonstration sagde talsmanden for de Nationalkonservative ved et pressemøde den 6. oktober, at »det er i dag 83 år siden, at Lluís Companys lavede et statskup og erklærede Catalonien uafhængigt. Hvis den catalanske præsident i dag fortsætter sin linje mod uafhængighed, vil han ende på samme måde som Lluís Companys.«

Demonstrationen den 8. oktober samlede ca. 350.000 mennesker. Heraf var mange rejst fra andre områder i Spanien end Catalonien. Bl.a. var den yderste højrefløj, Falangisterne, mødte talstærkt op med fascistiske faner og råbte »Viva España«.

Den 10. oktober 2017 endte mødet i det catalanske parlament med en vedtagelse af en udtalelse der siger, at »resultatet af folkeafstemningen den 1. oktober 2017 var tydeligt og klart. Den catalanske befolkning ønsker en selvstændig stat i form af en republik«. Dog lavede man en blød landing, der hed at man ikke ville ratificere uafhængigheden før om et par uger, så man havde mulighed for at finde en forhandlingsløsning med Spanien. Dette medførte, at CUP sagde, de havde mistet tilliden til den catalanske præsident Carles Puigdemont, og hvis han ikke ratificerede uafhængigheden inden 30 dage, ville de vælte ham som præsident. Modsat har den spanske regering sammen med de liberale og socialdemokraterne forlangt, at Puigdemont øjeblikkeligt skal trække uafhængighedserklæringen tilbage, da man eller vil bruge artikel 155 i forfatningen, der muliggør at den spanske regering kan afsætte en regional regering, og de facto lave undtagelsestilstand i Catalonien, hvis man finder dens politiske praksis forfatningsstridig.

Fremtidens konflikt

På alle måder minder konflikten i Catalonien og Spanien i dag om den situation, der var inden det fascistiske kup i 1936. Hvordan det ender, er i skrivende stund næsten umuligt at spå om. Men en ting er sikkert – det Spanien, der eksisterede inden

den 1. oktober 2017, har definitivt ændret sig. Kampen i Catalonien er på en og samme måde kampe mellem forskellige kapitalinteresser i Spanien – og samtidig også kampe mellem en højre- og venstrefløj, som primært er et produkt af de mange

nedskæringer, Carles Puigdemont. – Foto: *Convergència Democràtica de Catalunya* stat har påført den spanske befolkning siden den økonomiske krise i 2008.

Mens venstrefløjen vinder frem i Catalonien og i Baskerlandet, ser vi højrefløjen vinde frem i resten af Spanien. Dog med en større grad af polarisering, hvor den yderste venstrefløj med Podemos og »Det forenede Venstre« vinder frem på bekostning af Socialdemokratiet, der virker mere og mere handlingslammet, og som efterhånden bare lægger sig i slipstrømmen på de nationalkonservative og liberale kræfter. Ikke en ubekendt rolle for de europæiske socialdemokrater.

Spørgsmålet er, hvad vil EU gøre? Et kollaps af den spanske økonomi, som der er en reel risiko for i den nuværende situation, vil kunne medføre en økonomisk krise i alle EU-landene, som får den økonomiske krise i 2008 til at ligne en hyggefest. Derfor ser man også EU, IMF m.fl. opfordre til besindighed og dialog for at finde en løsning på det catalanske problem. De kapitalistiske lande er rådvilde, og mens lande som Rusland, Skotland, Venezuela, Cuba m.fl. har udtalt deres støtte til den catalanske uafhængighedskamp, og mens Norge har lovet medlemskab af EFTA, i tilfælde af at Catalonien bliver uafhængigt og dermed må forlade EU-samarbejdet, så ser vi de andre EU-lande bakke op om den nationalkonservative regering i Madrid.

En ting er dog sikkert: Det bliver spændende at følge med i en af de mest alvorlige kriser i den spanske historie. En krise som i bedste eller værste fald, alt afhængigt af temperament, som en steppebrand er i gang med at udvikle sig til en af de største kriser i EU's historie.

Dansk sikkerhedspolitik

Den 7. oktober 2017 afholdt organisationen Århus Mod Krig og Terror en fredsfestival i Århus. Hovedtalen bringes her.

Af Carsten Andersen

Vi vil have sikkerhed og undgå krig

Det er egentlig banalt, men det er nødvendigt at sige det, også her, og huske hinanden på det. Ellers risikerer vi at ende lige som politikerne, der jo også, hvis man spørger dem, vil have sikkerhed og undgå krig, men som af forskellige politiske og ideologiske hensyn glemmer denne overordnede interesse og gør noget helt andet.

Krigspolitikken skader Danmarks sikkerhed og øger terrortruslen

Når Danmark går i krig, er det de lande, vi angriber, som det først går ud over. Det er oplagt, at det er der, hvor vi kaster bomber, vi direkte skaber død og ødelæggelse; men med krigen og bomberne skaber vi også nød og elendighed, håbløshed og vrede.

Når vi går i krig, kan Danmark også blive krigsskueplads. Politikerne regner nok med, at de lande, vi bomber, ikke har de fornødne raketter og fly til at ramme mål i Danmark. Men netop nød og elendighed, håbløshed og vrede, er de elementer, der gør det muligt at hverve selvmordsbombere.

Krigspolitikken gør Danmark til bombemål og skaber samtidig de krigere, som kan angribe Danmark.

Altså skal Danmark holde op med at føre krige og vende tilbage til FN-sporet.

Indtil for 20 år siden var Danmark respekteret ude i verden som et fredeligt lille land, der gjorde en stor indsats i FN, både med fredsbevarende indsats og med udviklingshjælp. Nu er Danmark kendt som en bøllestat, der sammen med den stærke dreng i klassen tryner de små, fører krig og bryder alle internationale love og regler. Danmark fører krigspolitik for at tækkes USA.

Erfaringerne fra Afghanistan, Irak, Libyen, og Syrien er entydige. De erklærede gode mål om demokrati, stabilitet, kvinde- og menneskerettigheder er ikke nået, og vi kan vist godt konstatere at målene ikke kan nås med krig, bomber og besættelse.

Man undrer sig og får lyst til at sige til politikerne: Når nu krigene ikke virker, så hold dog op! Gør noget andet! Men nej, politikerne fortsætter krigspolitikken.

Det er fordi politikerne opnår noget andet. Danmark bliver

anerkendt som en tæt allieret til USA. Det er det egentlige formål med krigspolitikken. Det er det politiske rationale bag krigspolitikken. Stort set hele folketetinget tror på, at Danmarks sikkerhed bedst varetages ved at være tættest muligt på USA, fordi USA er verdens eneste supermagt.

Vi har set, at det faktisk skader Danmarks sikkerhed.

Optrapningen af konflikten med Rusland truer Danmarks sikkerhed.

Forholdet til Rusland er blevet kernepunktet i dansk sikkerhedspolitik, og Østersøområdet er sammen med Ukraine blevet stedet, hvor konflikten udfolder sig og optrappes.

Politikere og medier fortæller os, at russerne truer. Det ensidige fjendebillede, der tegnes af Rusland og Putin, skal få danskerne til at acceptere, at vi skal købe kampfly, øge forsvarsbudgettet og danne en ny kampklar brigade til indsats i Baltikum. Problemet er, at vi derved kommer til at indgå i en oprustningsspiral, og det øger faren for at udløse en krig bevidst eller ved en fejltagelse.

Oprustningen skader altså Danmarks sikkerhed. Danmark og Norden har en anden sikkerhedspolitisk interesse end USA.

Fordi konflikten med Rusland optrappes, er der igen risiko for en ødelæggende krig i Europa. Fordi Østersøen er blevet konfrontationsområdet, er det her, det er mest sandsynligt, at det går galt. Hvis det går galt, er det i Europa, og ikke i USA, at krigen udkæmpes, og det er Europa, der bliver ødelagt i en kommende krig.

De geografiske kendsgerninger gør, at det er Norden og hele Europa der bærer risikoen ved en fortsat optrapning af konflikten med Rusland. Geografien gør, at Europa og USA har forskellige sikkerhedspolitiske interesser. Det skader Danmarks sikkerhed fortsat blindt at følge USA.

Altså skal vi ikke optrappe, men nedtrappe konflikten.

Hvis vi vil have sikkerhed i Europa, må det være sikkerhed for danskerne, såvel som for tyskerne og for russerne. Vi er bundet til hinanden geografisk, og hvis vi skal overleve, må det være sammen i en fælles europæisk sikkerhed. Danmarks sikkerhedspolitiske interesse er at nedtrappe konflikten og opbygge en dialog med russerne.

Atomvåben er fortsat en fare for Danmark og for menneskeheden

FN har vedtaget et forbud mod atomvåben, og bevægelsen for forbuddet får Nobels fredspris. Danmark modarbejder et forbud mod atomvåben, og Danmark stemte imod i FN, fordi brug af atomvåben indgår i NATOs og Danmarks militære strategi.

Missilskjoldet giver politikere den farlige ide, at en begræn-

set atomkrig er mulig. Hvis der bliver krig i Europa, er der stor risiko for, det bliver en atomkrig. At det er Trump, der sidder med fingeren på aftrækkeren, gør det ikke bedre.

Optrapning og krigspolitik er ikke kun farligt, men også dyrt

Det kommer til at gå ud over vores fælles velfærd.

NATOs 2% krav er et krav om næsten at fordoble forsvarsbudgettet. Det siger sig selv, at det ikke er muligt at finde 20 mia. kr. årligt uden at tage pengene fra områder, hvor de ellers kunne gøre nytte. I øjeblikket forhandles forsvarsforlig og finanslov, så det er nu, vi skal protestere og påvirke.

Vi skal bruge velfærdsargumentet, fordi det rækker ud til brede kredse, som ønsker at bruge pengene på andet end forsvar, men vi skal også argumentere sikkerhedspolitisk for, at oprustningen ikke er i Danmarks interesse.

Desuden skal vi punktere fjendebilledet af Rusland og Putin. Det er vigtigt, fordi det netop er propagandaen om den russiske trussel, der skal få danskerne til at acceptere den dyre oprustning.

NATO binder os til krigspolitik, konflikt med Rusland og støtte til USA

Vi er modstandere af NATO og vil ud af NATO af mange grunde, også af hensyn til dansk sikkerhed, men der er meget begrænset forståelse for dette både hos politikere og i befolkningen. NATO er lidt ligesom kongehuset noget, der ikke er til diskussion. Politikerne ønsker ikke en diskussion af NATO medlemskabet, og vi har ikke opbakning til at påtvinge dem diskussionen.

NATO er ikke kun en militær, men også en politisk organisation, som sikrer, at medlemslandene følger NATOs og USA's militære og sikkerhedspolitiske linje. Det rejser 2 spørgsmål eller 2 opgaver:

A. Hvordan får vi sat NATO medlemskabet på den politiske dagsorden?

B. Hvordan og hvor meget kan vi påvirke og ændre dansk sikkerhedspolitik, mens vi stadig er medlem af NATO?

Vi skal løfte begge opgaver, fordi de er gensidigt afhængige.

Der er forskelle inden for NATO

Der er forskel på, i hvilken grad NATO-landene opruster og deltager i krigene, og der har historisk været forskel på, i hvilken grad Danmark fulgte den udstukne linje.

Holland undlod som det eneste NATO-land at stemme imod FN's forbud mod A-våben. Tyskland har støttet en aftale i Ukraine i stedet for fortsat konfrontation. Norge har spillet en rolle som mediator og mægler i flere konflikter, bl.a. Israel/Palæstina. Danmark, Polen og de baltiske lande fremstår i dag som de mest krigeriske europæiske NATO-lande.

Der har igennem tiden været stor forskel i Danmarks folgetrigthed overfor NATO. Vi ville, i hvert fald officielt, ikke

have atomvåben på dansk jord, i 80'erne var der flertal i folkettingen mod NATOs atomoprustning, det gav fodnotepolitikken. Danmark har tidligere været imod krig uden FN-mandat.

Det er altså muligt, at Danmark kan føre en anden politik også indenfor NATO-medlemskabet.

Hvilke sikkerhedspolitiske krav skal vi stille?

- Skab sikkerhed for Danmark i stedet for bare at følge USA og Trump!
- Nedtrap konflikten med Rusland, søg dialog!
- Stop krigspolitikken, træk soldaterne hjem!
- Forbyd atomvåben!
- Nej til topcentskrav og oprustning!

Vi skal have NATO-tilhængere med bag kravene

Hvis vi vil ændre dansk politik på disse områder, kræver det, at vi får brede dele af befolkningen med. Det gælder også folk, der tror på NATO-medlemskabet, ellers er vi for få til at ændre noget. Hvis vi stiller krav, der gavner Danmarks sikkerhed, kan vi nå ud til dem.

En bred, aktiv bevægelse, også sammen med nuværende NATO-tilhængere, om de konkrete krav for fred og sikkerhed er det eneste, der kan vise NATO-tilhængerne, at det er nødvendigt at bryde med NATO.

Kun folks egen konkrete erfaring kan overvinde den daglige propaganda og give mulighed for at sætte NATO medlemskabet på den politiske dagsorden.

Den niende April 1946

Af Otto Gelsted

Vi fejrer første gang som frie
med fryd den niende april.
Det lange mareridt fik ende,
og året bryder ud i smil.
Nu kan vi atter le mod solen,
der knuser vintren flis for flis.
Det er som mødte os
et vindpust fra Paradis.

Man skildrer døden som en høstmand
med knokkelhånden om sin le.
Men intet billede kan ramme
den dødedans, vi fik at se.
Vi bar vor dødsenstunge trældom,
og tungere var andres kår.
Nu har vi væltet bort fra brystet de onde år.

Bag svaghed lå der gemt i landet
en kraft, der iltede vort blod,
og mærkeligt var kraften blandet
af passiv modstand, aktivt mod.
Der slog som bølgeslag mod kysten
en modstand, der var lind og sej,
der slog som flammehav mod himlen
et åbent Nej!

Og aldrig skal de faldne glemmes!
I dagens dyst er de os nær.
Fra deres grave kalder røster,
de døde er en stridbar hær.
De tåler ikke, at vi raster,
de svigter ikke kampens håb.
Endnu er freden ikke vundet!
er deres råb.

Mikroberne kan overvintre
og avle ny og værre pest.
Hold øjet klart, selvom du fejrer
med lykkesind din friheds fest!
Snart skal livsalig Danmarks lovsal
stå klædt i grønt og solskinspragt.
Men hvad du elsker,
skal du værne af al din magt.

Træsnit af Jane Muus. Billedet er fra digtsamlingen -men man kan ikke binde ånd, digte fra besættelsestiden der udkom på Grafisk Forlag i 1964.

Om digtet: Borgerskabet gør alt for at overse kommunisterne indsats under besættelsen 1940-45. I dag står vi i en militæralliance med de tidligere besætttere, og vi er underlagt monopolernes diktatur i EU. Derfor er det særlig vigtigt, at vi gør alt for at udbrede kendskabet til DKP's ledende rolle i modstandskampen og de ofre, det kostede.

Otto Gelsted formår på smukkeste vis at minde os om de faldne der ofrede livet i frihedskampen. Det gælder f.eks. i digtet *Den 9. april 1946*, hvor der i et af versene står:

Fra deres grave kalder røster, de døde er en stridbar hær. De tåler ikke at vi raster, de svinger ikke kampens håb. Endnu er freden ikke vundet!

Digtet er fra samlingen *Frihedens år* der udkom på forlaget Tiden i 1947.

Møde med den koreanske ambassadør

DKP mødte tirsdag den 3. oktober 2017 tre repræsentanter fra Nordkoreas ambassade i Stockholm. Det uformelle møde fandt sted over en middag på restaurant China Palace tæt på Københavns hovedbanegård. I mødet deltog DDFK-ambassadør Kang Yong Dok, sekretær Kim Chol Nam og rådgiver Ri Hak Chol, Venskabsforeningen Danmark-DDF Korea's formand Anders Kristensen og sekretær Morten Dam og fra DKP Anker Schjerning, LL/FU, og Luis Monteiro, LL/internationalt udvalg.

Hilsner til begge partier

Ambassadøren bad os overbringe de varmeste hilsener til DKP's landsledelse og takkede for venskabet og den udviste

Foto: Morten Dam

solidaritet med DDFK. Han redegjorde for situationen i DDFK og truslerne mod landet fra USA-imperialismen, eksemplificeret ved præsident Trumps tale for

nylig i FN. Han sluttede med at invitere DKP til et besøg i DDFK, evt. til oktober 2018 i anledning af 70 årsdagen for landets grundlæggelse.

Fra DKP's side returnerede vi de varmeste hilsener til Arbejderpartiet i Korea, landets regering og præsident og takkede for invitationen til at besøge Nordkorea, som vil blive behandlet i landsledelsen.

DKP's standpunkt

DKP's repræsentanter gav udtryk for, at trusler om brug af atomvåben er en forbrydelse mod menneskeheden, og vi udtrykte vort partis støtte til DDFK's kamp for selvstændighed og selvbestemmelse og stærke fordømmelse af USA-imperialismens aggressionspolitik over for Nordkorea.

DKP støtter Nordkoreas kamp mod USA-imperialismen og kravet om fjernelse af alle atomvåben fra den koreanske halvø.

Hyggeligt og uformelt samvær

Samværet foregik på engelsk, og under middagen drøftede vi en række vigtige emner med tilknytning til den spændte situation på halvøen, f.eks. nødvendigheden af dialog med alle involverede parter og diverse forslag til afspænding i området fra bl.a. Kina og Rusland.

Luis Monteiro

Pensionisternes Kulturforening af 1965:

Udtalelse i anledning af Pensionisternes Internationale Kampdag

Pensionisterne og efterlønsmodtagere i Danmark er – sammen med den øvrige arbejderklasse – ofre for den kapitalistiske udbytning og den borgerlige-liberale regering fortsætter med at vedtage velfærdsforringelser over for os, der i kraft af vores arbejde gennem et helt liv har skabt rigdom til samfundet, men som nu ikke kan nyde frugterne af den skabte rigdom. Til gengæld er det de få velhavende, der fortsat får direkte og indirekte skattelettelser, mens de socialt dårligt stillede fortsat rammes af øget ulighed og må leve med nedskæringer i velfærden og sociale rettigheder.

Pensionisterne over hele verden har oplevet forværring af deres leveforhold i form af privatiseringer og nedskæringer i sundhedsvæsenet og sociale ydelser, forøgelse af medicinpriser, indførelse af nye former for brugerbetaling og øgede skatter og afgifter. Alt dette sker samtidig med, at vigtige samfundsmæssige sektorer inden for økonomien, energien, transporten og naturressourcer privatiseres og pålægges nye afgifter. Ledere i den kapitalistiske verden viger ikke for at

starte konflikter og krige i hele kloden i et forsøge for at opnå endnu mere profit og udbytte endnu flere befolkninger på planeten.

Pensionisterne Kulturforening af 1965 markerer den 1. oktober 2017 som den Internationale Kampdag for Pensionisternes Rettigheder og kræver at pensionisternes rettigheder fastholdes og udbygges yderligere i forhold til vores krav og behov, i enighed og i kamp for et samfund fri af udbytning, fattigdom, krig og katastrofer. Dette endemål kan kun opnås sammen med den internationale arbejderklasse og alle, der er ofre for den kapitalistiske udbytning.

Vi kæmper sammen med Verdensorganisationen af Pensionister under World Federation of Trade Unions (WFTU) for universelle rettigheder for alle pensionister, sænkning af pensionsalderen, gratis social sikkerhed, gratis offentlig sundhed, lægebehandling og medicin for alle uden begrænsninger og bedre offentlige og opregulerede pensioner, der er tilstrækkelige til at dække de daglige livsforbrødenheder samt transport til gøremål og fritidsaktiviteter.

Leve arbejderne internationale solidaritet!

*Leve Den Internationale pensionistkampdag den 1. oktober!
For en fremtid, der står mål med den rigdom, vi har produceret!*

På bestyrelsens vegne

Anders Kristensen, formand / Luis Monteiro, næstformand

Marxisme i vor tid

Konferencen »Marxisme i det 21. århundrede«, også kaldet Nørlund-seminaret, fordi anledningen var Ib Nørlunds 100-årsdag den 29. august, blev en succes. Konferencen fandt sted i København den 9.-10. september og samlede godt et halvt hundrede deltagere. De mange og højst forskelligartede indlæg, der langt fra alle drejede sig om Ib Nørlund (det var heller ikke meningen), kan læses på hjemmesiden www.dkp.dk allerede nu, men det er planen over de kommende måneder at bringe dem i partiets blade. Vi lagde for i medlemsbladet *DKP-nyt* med partiformandens velkomsttale og Niels Rosendal Jensens indledende oplæg, og her følger Irene Nørlunds personlige beretning om sin far og et bidrag af en tysk gæst.

Red.

Ib Nørlund: En personlig beretning om et politisk menneske

Indlæg på konferencen Marxisme i det 21. århundrede den 9. september 2017

Af Irene Nørlund

Selv om denne konference i høj grad har til formål at rette blikket fremad, er jeg glad for at have mulighed for at sige et par ord om min far, Ib Nørlund, som netop ville være fyldt 100 år. Han levede i en tid med store forandringer i de globale relationer – fra den russiske revolution til afslutningen af den kolde krig i 1989. I dag vil jeg gerne give nogle personlige glimt af den far, jeg husker, og som var et politisk menneske til fingerspidserne.

Jeg blev selv født i 1951 under den kolde krig – ikke mindst Koreakrigen – og min personlige erindring starter herfra. Min familie boede et par år på Peblinge Dosseringen på Nørrebro i en tagelighed med huller i taget, så det dryppede ned i mange spande, når det regnede. Min far var ikke håndværker, og hullerne blev ikke repareret. Vi fik dog en lidt større lejlighed på det indre Frederiksberg, som dannede rammerne om min barndom sammen med min far, mor og søster. Mine forældre flyttede fra hinanden i 1961, og jeg husker min far bedst fra de ti år 1951-61. Over mine forældres seng hang der 5 silkevæverier, portrætter af Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao Tse-Tung. I denne periode blev portrætterne over sengen langsomt reduceret – Stalin og Mao forsvandt fra væggen, jeg husker ikke helt i hvilken rækkefølge, men Stalin forsvandt ikke *lige* i 1956. De var gode symboler på brydningstiden i Sovjetunionen og senere mellem Kina og Sovjet, som også spillede stærkt ind på DKP og dermed også mine forældre.

Min far lavede morgengymnastik hver morgen, i barndomsskole til Kaptajn Jespersens, lidt militante, instruktion i radioen. Derefter kørte han mig i børnehaven på cykel, inden jeg startede i skolen, og det var en hyggestund. Han var på vej til arbejde på *Land og Folk's* Hus i Dr. Tværgade. Han holdt standhaftigt på cyklen, fra han som ung kørte to gange helt til Paris for at deltage i Folkefrontens arbejde i 1930'erne, og frem til da han boede på Bellahøj med Gertrud i sin sidste del af livet.

Far kom hjem fra arbejde ret sent om aftenen, når maden var

færdig, let svedig fra cykelturen. Madlavning var ikke hans stærke side, det stod min mor suverænt for. I familien hørte vi normalt radioavisen under aftensmaden for at følge dagens begivenheder fra verden. Skete der noget vigtigt, måtte vi være stille. Det var før TV fandtes – i hvert fald hos os. Om morgenen ankom *Pravda* på russisk med postbuddet, og far havde desuden mange forskellige aviser med hjem hver dag for at studere verdens gang. Om aftenen sad han ofte ved skrivebordet og skrev i hånden: taler og oplæg, og det blev til nogle bøger hen ad vejen. Han hørte ofte musik mens han arbejdede, mest kan jeg huske hans glæde ved Paul Robeson's sange. Robeson, som var en amerikansk, sort sanger med kommunistiske holdninger. Han læste ind imellem godnathistorier for os børn, *Odysseen* og *Illiaden*, oversat af Otto Gelsted, var to af hans foretrukne fortællinger, men det kunne også være *Snedronningen*, hvor den iskolde snedronning blev sammenlignet med den skinbarlige kapitalisme.

Han holdt et radioforedrag, da jeg var lille. Jeg sad hjemme og hørte det, det startede: »Der går et spøgelse gennem Europa – kommunismens spøgelse«. Den sætning gjorde så stort indtryk, at jeg kunne gentage den for min far, da han kom hjem; dog uden at vide, før senere, at det var en let omformulering af Karl Marx' gamle ord. Han mente at kommunismen var på vej

frem.

Vi børn var klar over, at kommunister ikke var bredt populære i Danmark i 50'erne. Folk kunne finde på at ringe hjem og f.eks. sige, min far skulle købe en enkeltbillet til Moskva. Truslerne var dengang ikke rettet mod familien; faren var i højere grad de store modsætninger i verden, som kunne munde ud i en ny verdenskrig, evt. med anvendelse af atomvåben. Cubakrisen står tilbage som en angstprovokerende periode for alle voksne, hvor alle holdt vejret og ventede på afgørelserne mellem stormagterne, og udviklingen blev tæt fulgt i radioen. Det var en angst som vi børn også blev grebet af.

Partilønnen var ikke stor, men der fulgte rejser med for hele familien om sommeren til det store Sovjetunionen. Både rejser i landet, til Leningrad, Stalingrad, Moskva, og til Sortehavet på Krim og Sotji, som dengang kun var små kursteder. En af rejserne gik desuden til Georgien, Armenien og Azerbajdjan, som var præget af større kulturforskelle end i det vestlige Sovjet; men det var dengang en mere fredelig tid i de enkelte republikker end senere hen. Vi besøgte landbrugskollektiver, olieplatforme i det Kaspiske hav, pilotbyer, som skulle vise veje i det nye planlagte samfund, sejlede på floder og kørte i bjerge. Alle steder blev vi mødt med kunst og musik, både klassisk og folkemusik og -dans. Folk var venlige og glade. Chaufføren, der kørte os i bjergene ved Ararat, hvor Noahs ark skulle være strandet, sang i timevis i bilen. Far talte flydende russisk, og vi var sammen med både lokale folk og internationale folk fra hele verden, som kunne kommunikere på russisk, fransk, tysk og engelsk. Det var en stor oplevelse for børn, og far Ib var stolt over det, han så på rejserne, som passede ind i hans tro på socialismen.

Flere somre tilbragte min søster og jeg i pionerlejre i DDR sammen med danske og tyske børn og unge, mens far underviste på den lokale partiskole i Rostock. Simple forhold, men hyggeligt samvær. Den sidste rejse, jeg havde med min far, fandt sted i 1966, hvor der var begyndende optøning mellem Sovjet og Rumænien under Ceausescu og han var inviteret derned på sommerbesøg med familien. En dag kom der en

delegation til en officiel middag, og alle rejste sig og klappede. Det var en vietnamesisk delegation, og far havde som den første dansker været inviteret til Vietnam i januar samme år. Han fik en lille hjerneblødning under opholdet og måtte ligge på et lazaret i en måneds tid, mens de første bomber faldt over Hanoi.

Vi mødtes senere i 1960'erne i Prag, hvor han holdt til omkring tidskriftet *Tiden-Verden rundt* og jeg havde sommerjob på et kursted i Slovakiet. Men vore veje var ved at skilles, og jeg var begyndt at tage mine egne standpunkter, nu ikke kun baseret på hverdagens oplevelser, men på et politisk grundlag, som var præget af tidens nye kritiske strømninger og ideer. Men hverdagsoplevelser sætter sig også i bevidstheden, og fjendebilleder, som var udbredt i Danmark af Østeuropa og Sovjet, svækkes når man har mødt mennesker i hverdagen i de forskellige lande.

Ib kom igen i Folketinget efter valget i 1973. Han troede på et stort gennembrud for DKP, som ikke helt blev realitet, men han blev valgt ind igen – som efter verdenskrigen – og frem til 1979. Folkebevægelsen mod EU blev derefter en af hans sidste store indsatser for at samle på tværs af politiske skel. Han nåede ikke at se den gamle Østblok disintegrere. Måske var det godt.

Min far var ofte på rejser. På mange måder var han ikke en særlig opmærksom og tilstedeværende far, selv om det kunne se sådan ud i min lille beretning. Men jeg er dog gennem denne erindringsrejse nået frem til – måske ikke så overraskende – at den socialisering og dannelse, man vokser op med, ligger dybt i ens egen identitet senere hen, og han har været med til at danne et nyt politisk væsen. Vi sås mindre efter, at jeg var blevet voksen. Selv om vi ikke var enige, kom det dog ikke til store opgør. Vi vidste, hvor hinanden stod. Jeg var en af de få danskere, der besøgte Vietnam, i slutningen af 1974. Ikke på grund af min far, men pga. mit eget engagement i Vietnambevægelsen, og jeg kom til at arbejde med Vietnam i mere end 30 år.

Far Ib donerede hvert år et årsabonnement på *Land og Folk* til sine børn for at bidrage til, at DKPs synspunkter var til stede i deres liv.

Flygtningepolitik og højrepopulisme

Et af konferencens temaer havde den overordnede titel »Om nation og velfærd«. Om dette emne talte bl.a. en gæst fra Berlin.

Af Olaf Miemiec, die Linke og Rosa Luxemburg Stiftung, Berlin

A) Flygtningesommeren

For det første vil jeg give et kort overblik over den såkaldte »flygtningekrise«. Dette udtryk er i sig selv allerede en smule ubehageligt, idet det foregiver, at de flygtende er en kriseårsag.

I sensommeren 2015 truede en humanitær nødsituation, måske endda en katastrofe. Via den såkaldte »Balkanrute« ankom stadig flere flygtninge fra Syrien og Irak til Mellemeuropa. Billedet af et druknet barn på en strand ved Middelhavet

førte i Tyskland til en bølge af medfølelse med de flygtende. Anderledes var imidlertid reaktionen hos Orban-regeringen i Ungarn. Den satsede på blokade. Andre lande fulgte efter. Jeg ved ikke, hvad den tyske kansler Angela Merkel havde i tankerne, men hun erklærede sig parat til at modtage flygtninge. Hvis alle EU-lande den gang havde opført sig som Ungarn, ville vi senest i vintermånederne have haft en ekstremt anspændt humanitær situation. For så vidt har Angela Merkel handlet rigtigt; og det blev mødt med opbakning, langt ind i die Linkes rækker.

Men ikke alle tyskere har jublet over Angela Merkel. I Dresden dannedes den højrepopulistiske bevægelse PEGIDA (Patriotiske europæere imod aftenlandets islamisering; *Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes*), der hurtigt fik aflæggere i andre byer. Det ligeledes nye parti »Alternative für Deutschland« (AfD) stod over for spørgsmålet,

hvordan det skulle forholde sig til den højreorienterede protestbevægelse. Oprindeligt var det et neoliberalt parti, der ikke desto mindre foretrak en national løsning i valutaspørgsmålet. Det viste sig nu, at den latente nationalisme kunne udvides. Kun af den grund rejser det spørgsmål sig, hvordan man skal forholde sig til nationalister og højrepopulister. AfD's grundlægger og hans tilhængere tabte magtkampen til dem, der ville åbne partiet mod højre. Det skete i sommeren 2015. Alle iagttagere betragtede dette som partiets død – det gjorde jeg også.

De flygtendes ankomst blev den katalysator, som med udgangspunkt i det næsten døde AfD dannede samlingspunktet for højreorienterede. I dag er dette parti stort set højreradikalt i sin orientering. Forgæves forsøg på i det mindste at presse hårde antisemitter ud af partiet har svækket de medlemmer, der ikke vil slås i hartkorn med AfD's højrefløj.

Men også Angela Merkel har begået alvorlige fejl. Sætningen »Det klarer vi!« var fuldstændig rigtig. Men det ville have været ønskeligt, om hun også havde sagt, hvordan det skal klares. I stedet overlod hun løsningen af de mange opgaver til delstaterne, regionerne og kommunerne.

Så sker der det, som hyppigt sker. De demokratiske partier kommer under pres fra højre. CSU kræver en »øverste grænse«, CDU, SPD og de Grønne definerer en række lande som sikre hhv. oprindelseslande og tredjelande. På denne måde »lukke« man Balkanruten. Imidlertid betragtes også Afghanistan, hvor NATO-tropperne nu har ført krig i 16 år, som et sikkert hjemland. En tvivlsom aftale med Erdogan skulle stoppe tilstrømningen af mennesker via Tyrkiet til Europa. Endelig findes der bestræbelser i EU, der har til hensigt at forhindre mennesker, der vil flygte fra Afrika, i at forlade Afrika gennem et samarbejde med tvivlsomme aktører som den nuværende regering i Libyen.

B) Hvordan der sker en af-soliderisering

Dette omsving, at de, der viste solidaritet med de flygtede i form af praktisk hjælpssomhed, kom i defensiven, kræver en forklaring. Hvilke grunde findes til det? Hvordan kan det lykkes for højrefløjen at forskubbe tyngdepunktet i det demokratiske spektrum?

For det første må det afklares, hvad der gør eksklusionen så attraktiv. Hvis man ikke vil nøjes med en pessimistisk og samtidigt vulgær antropologi (»Sådan er mennesker nu engang«), kunne der muligvis findes forklaringer i socialpsykologiske problemstillinger. Men det kan jeg ikke tage mig af, fordi jeg ikke er psykolog. Det er imidlertid et ganske vigtigt aspekt, at neoliberalismen med sine praktikker med henblik på at nedbryde solidaritet (af-soliderisering) har efterladt dybe spor i hverdagsbevidstheden.

Jeg vil give et par eksempler.

Det første eksempel er de såkaldte »Hartz-love« (opkaldt efter folkevogn-koncernens personalechef, se mere om det i *Det Ny Clarté* #20, side 35, artikel »Tysklands ubalancer«, kan hentes på www.clarte.dk – Red.). Deres indførelse i 2004 udgør

den største bølge af sociale nedskæringer i Folkerepublikken Tysklands historie. Ganske vidst stødte den på massive protester; men at disse nedskæringer hidtil ikke har kunnet rulles tilbage, viser også, at en større del af arbejderklassen ikke var parat til at solidariser sig med dem, det gik ud over. Hartz-lovene fik så lov til at uddybe splittelserne inden for arbejderklassen. Den voksende lavtlønssektor fremstår som en trussel mod den, som er ansat i et normalt arbejdsforhold; vikararbejderen som en trussel mod den, der tilhører en virksomheds kerne af fastansatte. Endelig er de vilkår, som modtagerne af kontanthjælp – på tysk »Hartz IV« – må friste deres tilværelse under, en trussel mod dem, som endnu ikke er arbejdsløse. På denne måde blev der drevet en kile ind i arbejderklassens solidaritet, hvilket svækkede arbejderne og dermed også fagbevægelsens parathed til at tage kampen op.

Det andet eksempel er eurokrisen. Betegnelsen er misvisende, fordi den leder tanken hen på en valutakrise. En sådan har dog ikke fundet sted. Dette udtryk passer på strukturelle problemer i EU's finansregime. Dette regime forsvares imidlertid med alle midler, endda når prisen består i en forrygende nedbrydning af socialstaten og en galopperende stigning af arbejdsløsheden i lande som Grækenland, Portugal og Spanien. Især er det ungdomsarbejdsløsheden i de nævnte lande, som skaber en tabt generation. I hvert fald blev det tydeliggjort over for disse lande, at solidaritet ikke er for dem. Et reelt alternativ til det neoliberale finansregime ville have bestået i – i tilgift til det indre marked – også at udforme en fælles håndtering af risici og at etablere sociale minimumsstandarder i Europa. Denne vej blev især af lande som Tyskland energisk fravalgt.

Ideologisk kom dette til udtryk i en velstandschauvinisme, som er næsten ubærlig. »Os tyskere, vi er tyske, og fordi vi er tyske, er vi flittige!« – det prægede debatten om Grækenland lige så meget, som det opildnede til fordomme mod grækerne, der netop er dovne og holder for meget fri. Dette udgjorde debattens niveau, men på dette niveau kan man ikke formulere fornuftig politik. Til dette niveau svarer imidlertid afpresningen af den venstreorienterede SYRIZA-regering for, at den skulle stoppe med at være opsætsig. Her blev kilen drevet ind mellem nationerne og en krisefortolkning udbredt, som har gødet jorden for Alternative für Deutschland (AfD).

Alt dette er dog ikke tilstrækkeligt til at forklare, hvordan af-solideriseringen sker. Ikke alt kan tilskrives neoliberalismen. Der findes også forandringer i den kapitalistiske produktionsmåde, som har sat spørgsmålstegn ved det gamle løfte om opadgående social mobilitet (»Hvis du er parat til at gøre en indsats, kan du blive til noget«).

Et eksempel: På storindustrielle arbejdspladser var opstigning mulig skridt for skridt eller etage for etage, skridt for skridt hvis man ellers udviste høj præstationsvilje og omstillingsparathed. Samtidig fremmede storvirksomhedsdriften socialiseringsprocesser af arbejds(plads)mæssige og social-rumlige årsager: mange ansatte både arbejdede og boede tæt på hinanden. Den store virksomhed mistede imidlertid sin betydning, servicesektoren voksede. Men i et vinduespudserfirma findes der kun to niveauer: vinduespudsernes og virksomhedsledelsens. Den enkelte vinduespudser kan være nok så præstationsparat – der er

næppe nogen opstigningsmuligheder.

Men der er også noget andet, som man skal være opmærksom på: Nutidens arbejderklasse er, alene hvad de forskellige professionelle fagprofiler angår, overordentlig differentieret. Der er stadig en kerne af jobs, der kræver en erhvervsfaglig uddannelse, men antallet af akademiske og halvakademiske jobfunktioner tager til, og det samme gør antallet af ufaglærte og i virksomheden oplærte arbejdere. Den »klassiske« arbejderklasse kommer således i klemme fra to sider: Presset fra de ufaglærte fremtræder som truslen om at kunne blive erstattet, hvornår det skal være; presset fra de akademiske jobs gør sig gældende som et pres om »livslang læring« og bestandig selvoptimering. Det er dog ikke social opstigning, som er formålet med disse anstrengelser, men bevarelse af det, man selv har opnået. Som konsekvens af, at den store fabriks betydning mindskes, og også som følge af paralleliteten af nedkvalificering og opkvalificering af lønarbejdet, er arbejderklassens dele desuden rykket fra hinanden, både arbejds-mæssigt og social-rumligt, hvilket ikke gør solidariseringer nemmere. Når dertil lægges de nævnte pres-situationer, får vi et billede af, at der bliver drevet en kile ind i klassen.

C) Angst for social nedstigning og behov for at trække skodderne ned

De tyske regerings politik siden årtusindskiftet har ført til en situation, hvor det gamle løfte om social opstigning ikke længe gælder. Gevinsterne fra den økonomiske vækst ender næsten udelukkende i samfundets øverste tredjedel. Mellemlaget bliver presset fra to sider: Fra dem med de store indkomster og fra lavindkomstgrupperne. Det kan underbygges empirisk, f.eks. i forbundsregeringens årlige rapport om fattigdom og rigdom, men også på grundlag af data fra *Mikrozensus* som er en til-bagevende repræsentativ spørgeskemaundersøgelse om borger-nes livsvilkår, foretaget af Forbunds-kontoret for Statistik. Også undersøgelserne fra Tysklands Institut for Økonomisk Forsk-ning (DWI) er afslørende i så henseende.

Klassekampen føres oppefra og ned. Den yderst heterogene arbejderklasse er kun i begrænset omfang solidarisk og dermed kampdygtig. Når og hvor der kæmpes, gælder det bevarelsen af det, man ejer og har opnået. I vore dage har arbejderklassen mere at tabe end sine lænker. Der findes både grupper, som faktisk allerede har oplevet social tilbagegang, og grupper, som risikerer at gøre det. Og der findes også grupper af mennesker, som i hvert fald *tror*, at de er truet af social deroute. Hver lavere placeret gruppe viser den næst højere rangerende dennes mulige fremtid.

IBlandt disse udsatte grupper – og arbejderklassen er i høj grad præget af disse grupper – findes der en udtalt skepsis over for alt, som ikke er så godt, som det engang, i angivelig bedre tider, har været. Der findes angsten for globaliseringen, angsten for den europæiske integration, angsten for migranter – og også simpelthen angsten for det, som er nyt. Migranterne fremtræder således ikke som det, de er: Et levende vidnesbyrd om en forstyrret, ekstremt uretfærdig og inhuman verdensorden; de fremtræder og opleves som en trussel mod det, man ejer og er, og som konkurrenter. I de således skræmte grupper fremhæver der en forestilling om, at man er nødt til bare at trække skodderne ned over for alt, hvad der karakteriserer vor tid: Euro, EU, globalisering, migranter – og så bliver alt, som det var før. Præcist dette, den nationalistiske afskærmnings politik, er høj-repopulismens program.

Venstrefløjen må finde kraften til at sætte ind imod dette med en politik, som handler om social lighed og solidaritet. Ifølge en videnskabelig undersøgelse fra den socialdemokrati-ske Friedrich-Ebert-Stiftelse er det overvejende flertal af de adspurgte af den opfattelse, at den sociale ulighed i Tyskland er for stor. Og et stadigt tydeligt flertal udtaler sig til fordel for en klassisk socialdemokratisk omfordelingspolitik, højere lønninger etc. En klangbund for venstreorienteret politik ville altså være der. Men venstrekræfterne i Tyskland og specielt i SPD er i dårlig forfatning. Her er opgaven: At genvinde kampdygtighe-den. Så vil vi også være i stand til at trænge højrepopulismen tilbage.

Oversat fra tysk

Pensionisternes Kulturforening i november

Torsdag den 16. november:

Situationen i Syrien ved formand for Dansk Syrisk Forening Mohammad Mahfoud.

Torsdag den 23. november:

Er det virkelig Nordkorea, der truer verdensfreden? Oplæg ved formand for Venskabsforeningen Danmark-DDF Korea Anders Kristensen.

Torsdag den 30. november:

Juleafslutning med det store kolde bord. Pris 100 kr. som betales til Hanne Frisk senest 7 dage før. Medbring gerne en gave til gavebordet og lotteriet.

Moderne afholdes i denne sæson **kl. 11.30-14.00 hos 3F Kastrup, Saltværksvej 68, Kastrup.** (Bortset fra den 21. september og 19. oktober). Bus 2A (mod Kastrup St.) eller 5C (mod Lufthavnen) kører til døren. Stå af ved stoppestedet Skottegårdsskolen. Eller du kan tage Metro til Kastrup Station. Der er 10 minutters gang derfra eller tre stop med bus 2A fra Kastrup St.

Nye interesserede medlemmer kan deltage på prøve op til to gange mod en betaling på 20 kr. pr. gang. Medlemskontingent udgør 200 kr. årligt og 100 kr. halvårligt. Yderligere information fås hos: Formand Anders Kristensen tlf. 23 69 07 80 eller e-mail: a@kristensen.mail.dk eller næstformand Luis Monteiro tlf. 60 45 31 47 eller e-mail: lumont3@gmail.com

Den europæiske kontrarevolution

14 teser om 4 store spørgsmål: Hvad skete der? Hvorfor skete det? Hvilke konsekvenser havde det? Hvad kan vi lære af det?

Af Birgit Unnerup

SPØRGSMÅL A: Hvad skete der?

Tese 1: Det, der skete, da det socialistiske system forsvandt i Sovjet og Østeuropa omkring 1990, var en kontrarevolution. Kapitalismen blev genindført eller indført, og de socialistiske systemer ødelagt. Da kontrarevolutionen foregik i Europa, vil jeg bruge betegnelsen »den europæiske kontrarevolution«. Det understreger også, at det ikke var »den virkeliggjorte socialisme«, der forsvandt, men socialismen i Sovjet og Europa.

SPØRGSMÅL B: Hvorfor skete det?

Tese 2: Det skete, fordi ingen betydende kræfter i disse eller andre lande satte sig til modværge eller valgte at kæmpe for socialismen. Bortset fra Jugoslavien, der ikke var et »traditionelt« socialistiske land. Hvorfor der var denne modstand mod kontrarevolutionen i Jugoslavien, bør undersøges nærmere.

Tese 3: Den manglende modstand mod kontrarevolutionen skyldtes, at de fleste ikke kunne se forskel på samfundsudviklingen under den modne – dvs. veludviklede – socialisme og den modne kapitalisme. Begge systemer havde velstand og velfærd og stræbte efter mere af det samme via vækst.

Tese 4: Mulighederne i de moderne samfund er forbrug og underholdning, og der giver kapitalismen bedre, dvs. mere ekstreme, muligheder, og den fremstår derfor som bedre og mere vellykket.

Tese 5: De kapitalistiske kræfter er skruppelløse, dvs. umenneskelige, i deres bestræbelser og lykkes derfor med dem, medmindre et samlet folk går imod dem. Proletariatets eneste fordel over for kapitalen er dets overvældende majoritet. Men proletariatet vinder kun, hvis det bruger sit antal aktivt.

Tese 6: Folket og militæret i Sovjet og Østeuropa mente ikke, at socialismen var værd at kæmpe for, og derfor vandt kapitalismen nemme sejre.

SPØRGSMÅL C: Hvilke konsekvenser havde det?

Tese 7: Konsekvenserne af den europæiske kontrarevolution kan ikke overvurderes. De sociale forringelser i de lande, det gik ud over, er uhørte i fredstid, og der er intet, der tyder på, at det vil høre op foreløbig. Det tager tid at tilbagerulle alle arbejderklassen sejre. Via EU strømmer de fattige og håbløse mennesker til de endnu rige kapitalistiske lande, hvor de konkurrerer på livet løs – bogstavelig talt – med disse landes

arbejderklasse.

Tese 8: I Vesteuropa førte kontrarevolutionen til en kollaps af de traditionelle kommunistiske partier. Disse partier inkl. vores eget (DKP) har ligget i koma lige siden og kun givet svage livstegn fra sig. ML-partierne har nogle steder fået en vis renæssance. De har holdt på de gamle dyder og flere steder indtaget den plads, vi havde tidligere – dog ofte på et meget lavere niveau og uden væsentlig politisk indflydelse. Også de »udogmatiske«, sovjetfjendtlige socialistiske kræfter (herhjemme f.eks. SF) blev ramt og slået ud af kurs og mistede enhver rest af socialistisk dimension.

Tese 9: Manglen på en effektiv kommunistisk ideologisk strømning i Europa har bevirket, at socialismen som mål og mulighed er udgrænset til det næsten ikke eksisterende. Tilbage er den kapitalistiske strømning med nyliberalismen som den helt dominerende. Nyliberalismen føres hæmningsløst frem af USA og EU og har til formål eller som konsekvens, at alle områder i samfundet skal inddrages i den nyliberale udbytning, der er karakteriseret ved superprofitter. Det offentlige skal privatiseres eller udliciteres; de små virksomheder skal opsluges i eller erstattes af store multinationale koncerner. Alle gratis glæder som veje, luft, strande, havne, pladser, naturområder, vand, uddannelse eller lægehjælp skal privatiseres og give profit – startende med »brugerbetaling«. For at kunne gennemføre dette, som et stort flertal af befolkningen er imod, skal de folkelige bevægelser passiviseres, og det er sket – stort set uden at vi har bemærket det. Fagbevægelsen, Folkebevægelsen og fredsbevægelsen er alle en skygge af sig selv, og nye bevægelser som ATTAC, De sociale Fora eller Occupy får ikke rigtig fat og har ikke noget klart mål. Tilsvarende er de politiske partier, der skulle repræsentere arbejderklassens interesser, blevet halehæng til EU's nyliberale politik. I mange tilfælde er de endda bannerførere, da en del af de konservative partier i stigende grad bliver skeptiske over for EU's fremfærd over for Gud, konge og fædreland.

Tese 10: Den nuværende krise bruges til en forstærket offensiv over for arbejderklassen. Offensiven lykkes, fordi arbejderklassen mangler sin ideologiske bannerfører (kommunisterne) og i stedet præges af opsplnitning, manglende solidaritet og almindeligt mismod. Det er dem med arbejde imod dem uden; det er de lavere lønnede mod højere lønnede; det er offentligt ansatte mod privat ansatte; det er rygere mod ikke-rygere; det er fodgængere mod cyklister, ejere mod lejere, fattige mod mindre fattige, nydanskere mod gammeldanskere. Senest er det det nordlige EU mod det sydlige EU, det er forældrene mod Anders Bondo, og det er patienterne mod lægerne. På verdensplan farer imperialisterne også frem, men har måttet erkende, at de har fået nye modstandere: mange arabiske folk, de alliancefrie lande anført af Kina, Indien og Cuba. Det er lykkedes nogle latinamerikanske lande at frigøre sig fra USA's omklamring og

at samarbejde gennem organisationen ALBA. Hjørnesteinene er her Cuba, Venezuela og Brasilien – støttet af Kina. Men også i Indien og – om end i mindre omfang – i Kina presser imperialismen sig på og ind, og det er uklart, hvad der sker og vil ske. Senest er der i Syrien sat en foreløbig stopper for imperialismens regimeskifter i de lande, der nægter at lade sig totalt dominere af USA og EU.

SPØRGSMÅL D: Hvad kan vi lære af det?

Tese 11: En socialisme, der hovedsagelig fokuserer på den materielle side af samfundslivet har kun den fornødne folkelige opbakning mod kontrarevolutionære forsøg, så længe den materielle opbygning omfatter de basale forhold og fornødenheder som mad, uddannelse, bolig, sundhed osv. Det tager 30-40 år at nå dertil fra det lave udgangspunkt, der typisk har hersket i de lande, hvor det lykkedes at gennemføre en socialistisk revolution. Når det materielle niveau dækker de basale behov, må der skiftes fokus for at bevare den aktive, folkelige opbakning til socialismen.

Tese 12: I Sovjet tog det ca. 40 år at nå dette materielt modne niveau, fordi der var en ny verdenskrig og en ny genopbygning, og derfor falder det tidsmæssigt sammen med »opgøret med stalinismen«. Resultatet blev en fortsat fokusering på stigende materiel velstand i form af vækst og en konkurrence med Vesten om størrelsen af produktion og forbrug. I Østeuropa begyndte problemerne i flere lande allerede i 50'erne, i andre i løbet af 60'erne osv. – typisk afhængigt af det materielle udgangspunkt. Omkring 1990 var der således gået adskillige tiår i de europæiske socialistiske lande uden noget andet fokus end materiel vækst og konkurrence med Vesten. Med den politiske overbygning i form af »den kolde krig«. Den ringere materielle standard i de socialistiske lande uden for Europa var årsagen til, at der stadig var aktiv opslutning til socialismen der, og at der ikke fandt en kontrarevolution sted. Derfor »den europæiske kontrarevolution«.

Tese 13: Socialismen er ikke et system, hvis formål er at skabe gode materielle vilkår for befolkningen, og det er slet ikke socialismens formål at skabe vækst. Formålet med socialismen er at befri menneskene fra undertrykkelse og udbytning, så vi kan leve med hinanden i ligeværdige sociale relationer, og så vi i vores bevidsthed og i vores praksis kan være lige og dermed frie. Det materielle niveau er ikke det afgørende. Det afgørende er ligeværdigheden, som er en forudsætning for et sundt, natur-

ligt og tilfredsstillende liv. Men naturligvis skal det materielle grundlag være tilstrækkeligt til, at menneskene i samfundet får dækket deres fornødenheder, og det er forståeligt og rigtigt at vægte dette i en årrække, når udgangspunktet er ringe. Efterhånden som de basale fornødenheder er ved at være til stede i tilstrækkeligt omfang, skal der gradvis sættes mere fokus på de sociale relationer, på ligeværdighed og frihed og på menneskenes aktive involvering i løsningen af de problemer, samfundet står overfor.

Tese 14: Fra det kapitalistiske samfund er overført mange ulige relationer: mellem kvinder og mænd, mellem højtuddannede og lavtuddannede, mellem etniske grupper, mellem landboer og byboer, mellem unge og gamle. Det skal være en folkesag at arbejde med dette, da det er socialismens egentlige menneskelige formål. Lige nu betyder det blandt andet, at vi i de rige samfund skal forbruge meget mindre og leve økologisk og holde op med at forurene. Vi skal dyrke vores haver og skovhave lokalt og bruge vedvarende energi og reparere ting og genbruge ting og materialer. Og vi skal gøre det sammen. Vi kan internt i partiet øve os på det med de ligeværdige relationer. Det kan vi så meget mere, som det altid har ligget i lovene, at i partiet er vi alle lige. Det er derfor, vi bruger tiltaleformen »kammerat«. Vi er præget af det ulige samfund, vi lever i, og derfor skal vi øve os i det med ligeværdighed. Men som i de socialistiske samfund undgår vi at arbejde systematisk med det. Vi lader, som om det kommer af sig selv, bare vi venter længe nok. Ligesom socialismen kommer, bare vi venter længe nok. Men sådan er det ikke. Der er kun os selv til at gøre det. Det kan virke skræmmende, at alt ansvaret hviler på os selv, men der er også fortrøstning i det. Det kan selvfølgelig være rart at læne sig tilbage og vente på bedre tider, men det er bedre at vide, at vi selv kan udvirke de forandringer, vi ønsker os. Fordelen ved at være undertrykt er ansvarsfriheden, og den har vi lænet os op ad siden kontrarevolutionen. Vi har også set, at fraværet af den effektive kommunistiske strømning – dvs. os selv – har haft katastrofale følger, og at der ikke har været nogen, der kunne tage over efter os. Det er derfor tid at besinde os på, om vi igen vil påtage os ansvaret. Min holdning er, at det ville være rart. Jeg er træt af den måde, tingene udvikler sig på - eller måske især ikke udvikler sig på.

Birgit Unnerup er medlem af DKP's strategiudvalg, men ovenstående er et personligt indlæg, som ikke har været forelagt udvalget.

Den lille mands store historie

Af Lars Ulrik Thomsen

Som et barn af besættelsestiden – jeg er født i 1946 – har denne skelsættende tid i danmarkshistorien spillet en stor rolle for min opvækst og mit livssyn. Jeg kunne også mærke på mine forældre, at for dem var besættelsestiden vigtig; man kan næsten tale om tiden før og efter.

Hvorfor er frihedskampen så vigtig for vores holdninger?

Det er den fordi alt blev sat på prøve. Valget var enten kamp eller tilpasning, enten samarbejde med værnemagten eller deltagelse i modstandskampen. Det var enten underkastelse eller en demokratisk kamp for vores frihed og selvstændighed.

Inden for kunst og litteratur blev tiden også et vendepunkt, idet gamle forældede normer blev forkastet og erstattet med en ny og mere livsnær indstilling til tingene.

En anden vigtig begivenhed i danmarkshistorien var folkeafstemningen om EF i 1972. Når jeg ser på tingene i et større perspektiv, forstår jeg, hvorfor det i den grad bragte sindene i kog. Familier og venskaber blev splittede på grund af afstemningen, og brydningerne fortsatte under de efterfølgende

afstemninger, som udviklede sig til en ren parodi på demokrati:

Stemmer I ikke ja til EU, så tager vi bare en ny afstemning!

Lidt efter lidt gik det op for folk, at vi var blevet bondefanget. De løfter, der blev afgivet i 1972, var i virkeligheden identiske med de løfter, værnemagten gav, da de besatte landet i 1940. Danmark blev besat af Nazi-Tyskland for at beskytte landet og dets borgere og for at sikre, at alt kunne fortsætte som før.

I 1972 gjaldt det om at sikre den velstand, der var opnået i 1960'erne i kraft af den økonomiske højkonjunktur. Med helsides annoncer i dagbladene blev vi bombarderet med konsekvenserne ved et nej til EF. Bildæk, skjorter, sko og kaffe ville stige ved et nej, mens et ja betød stabile priser.

Mig bekendt er der ingen politikere, der er blevet stillet til ansvar for deres falskspilleri op til folkeafstemningen, og medierne har heller ikke forsøgt at gøre det.

I virkeligheden burde der udarbejdes en hvidbog om politikernes løfter før afstemningen og hvordan det rent faktisk gik.

Det samme skete efter befrielsen, hvor Frit Danmark udarbejdede en hvidbog, der fortalte om politikernes, pressens og

Vera og Henry Christensen sammen med kronikkens forfatter under et besøg på Christiansø i 1980'erne (privat foto).

folkestyrets optræden under besættelsen. Det er rystende læsning om den lovgivende, dømmende og udøvende magts fuldstændige knæfald for Hitler-Tyskland. Havde det ikke været for modstandsbevægelsen, måtte Danmark leve med skammen for evigt, men sådan gik det heldigvis ikke.

Hvorfor er det nødvendigt at sidestille besættelsen med EU? Det er det, fordi der så mange ligheder mellem de to perioder i danmarkshistorien, at det er slående.

Begge gange er det den almindelige dansker der må holde for, gennem sociale nedskæringer og begrænsninger i demokratiet. Dyrtidsreguleringen blev afskaffet under besættelsen, det blev den også efter 1972.

Sociale ydelser blev begrænset eller afskaffet under besættelsen, det bliver de også i EU. Den største skændsel er de op mod 90.000 borgere, der har mistet retten til dagpenge. Det er helt klart i strid med Grundlovens bestemmelser, som sikrer enhver arbejdsduelig borger et udkomme. Det strider også imod FN's Menneskeretskonvention, og det er åbenlyst, at det gået tilbage med respekten for de aftaler, Danmark har indgået.

Med hensyn til demokratiet er der sket store forandringer siden 1972. De beslutninger, der før blev truffet af Folketinget, træffes i dag af EU. Problemet er, at man kan sammenligne nutidens demokrati med det under enevælden. Europa-parlamentet kan sammenlignes med enevældens stænderforsamlinger, som var uden reel indflydelse på beslutningerne, men blot et rådgivende organ. Alle beslutninger træffes af kommissionen, der udpeges af stormagterne i EU. Fra et borgerligt demokrati, med de begrænsninger det nu har, er vi gået over til et autokratisk styre, hvor en håndfuld kommissionsmedlemmer råder over landets skæbne.

Det er et stort tilbageskridt.

Den voksende racisme der havde grebet mange lande i 1930'erne, kan genopleves i nutiden med den danske regerings fulde deltagelse.

Hitlers foragt for Folkeforbundet er identisk med stormagternes foragt for FN og demokratiske løsninger. Igen er det magtens sprog og den brutale undertrykkelse, der er blevet den almindelige norm i verdenssamfundet.

Derfor er det inspirerende at læse om frihedskampen og datidens modige mennesker, der satte landets fremtid over deres egen lykke og trodsede uretten. Det er en historie vi skal holde levende, især blandt de unge, og finde den styrke der skal til for at bekæmpe EU's undertrykkelse og udbytning af Danmark.

Mine svigerforældre var Vera og Henry Christensen fra Horsens. Det var mennesker med livsglæde og overskud, trods de store prøvelser de havde gennemgået under besættelsen. Henry var en af de godt 300 kommunister, der blev interneret den 22. juni 1941 i forbindelse med overfaldet på Sovjetunionen.

Henry blev overført til Horserød-lejren på Sjælland, og nu fulgte en barsk tid med ydmygelser, både fra socialvæsenet og

under Veras besøg i Horserød. Det de har fortalt mig tegner det værst mulige billede af myndighederne, hvordan retsstaten var sat ud af kraft og kommunisterne var blevet fredløst vildt.

Henry blev sammen med hovedparten af fangerne i Horserød udleveret til Gestapo trods de danske myndigheders løfte om, at det aldrig ville ske. Med skib blev fangerne sendt til Stettin og derfra videre til KZ-lejren Stutthof i Tyskland.

Det Henry har fortalt mig om de menneskelige lidelser trodser enhver beskrivelse. Fangerne levede af roesuppe og blev hurtigt ramt af dysenteri. Der var ingen lægebehandling, og fangerne skulle præstere hårdt fysisk arbejde, for Henrys vedkommende som metalarbejder på et værksted. Det var en kamp for at overleve på elendige mædrationer og med lange arbejdsdage. Alt dette fortalte han mig for, at jeg kan videregive det til næste generation, med en formaning om at det aldrig må gentage sig:

Aldrig mere fascisme – Aldrig mere krig!

Mod krigens afslutning blev Henry sammen med andre fanger sendt ud på døds marchen i vinterkulde og hård frost. Mange måtte give fortabt undervejs, men Henry klarede sig igennem.

Alt dette er beskrevet udførligt i Martin Nielsen tre bøger *Fængselsdage og fangenætter*, *Rapport fra Stutthof* og *Undervejs mod livet*, som fortæller om internering og ophold i KZ-lejren. Et menneskeligt drama uden sidestykke.

Henry kom til Danmark efter befrielsen med De hvide Busser og han genoptog straks sit arbejde på Horsens Sølvvarefabrik. Hertil kom arbejdet i partiledelse og andre opgaver, lige som han blev opstillet til Horsens Byråd og valgt ind.

Det siger mig noget om den ufattelige styrke som Vera og Henry besad. Deres overbevisning hjalp dem til at udstå umenneskelige prøvelser og alligevel bevare deres værdighed og selvrespekt. For at ære deres minde bringer jeg her et uddrag af Otto Gelsteds digt *Lykkens hus* fra 1947:

*Tro ikke på, en bedre verden
vil opstå ganske af sig selv.
Der skabes ingenting af intet,
men mod og vilje skaber held.
Der ligger spirer nok i jorden
til ny fortræd og fandenskab.
Vær vågne, ellers vender sejren
og freden sig på ny til tab.*

Det er en meget tidssvarende appel med den højredrejning vi ser i alle lande. Men der findes et alternativ til denne udvikling: at vi styrker den demokratiske tradition vi er kendt for i Danmark. Det tog os flere årtusinder at vinde de frihedsrettigheder, vi har i dag, og den selvstændighed, som også er dyrekøbt.

Det må føre til en øget interesse for vores historie og forståelsen af, hvad det er der kan bremse højrekrafterne. Vi må arbejde frem mod en ny 5. maj, hvor Danmark atter er frit og kan bestemme over sin egen skæbne.

Minimalstatens hittebørn

Da jeg var ung bygningsarbejder og holdt pause i skurvognen sammen med kolleger, oplevede jeg en gang, det var i 1960'erne, at en kollega fortalte han var hittebarn, altså et barn som af fattige forældre eller af en ulykkelig mor blev efterladt og fundet af andre mennesker.

Først tænkte jeg at hans oplysning var overflødig, men senere kunne jeg se det kunne være godt for andre med den viden om ham; at der f.eks. ikke burde stilles høflige spørgsmål om hans forældre, opvækst eller øvrige familie.

I 1960'erne gjorde samfundet meget for at hjælpe de dårligst stillede forældre og børn, tidligere tiders elendighed var historie, i 1976 kom bistandsloven.

Fra Socialstat til Minimalstat hed en bog udgivet i 1993 af Anders Fogh Rasmussen. Titlen påstår allerede at en socialstat er et overstået kapitel og ikke noget vi skal stræbe efter. Da Fogh og hans efterfølger Lars Løkke Rasmussen efter tur blev statsministre, fulgte de planen om at ændre den humane socialstat til at en superegoistisk klassesdelt minimalstat.

DKP's historie og landsmødet i 1999

Der er flere gode debatindlæg i *Skubs* august-nr., Carsten Rütting Schweitz' manende appel om ikke at glemme fredskampen og Peder Pedersens om DKP's historie. Som et bidrag til at forstå DKP's nyere historie vil jeg gerne referere hvad jeg skrev i forbindelse med landsmødet i 1999:

»Hvad er det der gør, at de mest ivrige tilhængere af Enhedslisten har opgivet at finde en fællesnævner for de forskellige fløje i DKP?

Det de ønsker er reelt at trække en grænse for, hvem man kan samarbejde med blandt *venstrekræfterne*. Dele af DKP, DKP-ml og KPiD er i deres øjne ikke stuerene, for at bruge et aktuelt politisk slagord.

Bag denne afgrænsning ligger vel et håb om at blive accepteret af Socialdemokratiet og SF som samarbejdspartnere. Det er som Ib Nørlund beskriver det i bogen *Internationalisme*: »Bekend at alt hvad kommunisterne stod for var noget bras, eller i er nogle elendige stalinister!«¹

Anti-kommunismen er borgerskabets tryllemiddel til at forhindre enhed blandt venstrekræfterne. Hvordan overvinder man den?

Her er det vigtigt, at sammenligne med udviklingen i 1958 og opgøret med revisionismen.

På landsledelsesmødet, i forbindelse med landsmødet, fortalte Jørgen Hansen, at Aksel Larsen op til DKP's 20. kongres nægtede at vise beretningen til CK. Vi havde den samme situation i forbindelse med landsmødet i 1999, hvor Mogens Høver nægtede at vise landsledelsen beretningen. (Det skete først aftenen før mødet)

Revisionismen er den samme som i 1958, men formerne forandres.

Under Thornings regering og lige nu i 2017 oplever vi den uhyggelige udvikling, at ledende socialdemokrater forsøger at overhale minimalstatspolitikkerne højre om. »Socialist«-lederne tilslutter sig i dag den syge ide at der skal opstilles skabe ved hospitaler, hvor fattigdomsramte forældre anonymt kan aflevere deres nyfødte barn.

Den nye ide er at samfundets institutioner så overtager barnet og ansvaret for barnets opvækst, men er det særligt hensynsfuldt eller socialt? Forældrene bliver ulykkelige og barnet oplever en opvækst og et liv som en anderledes.

En *ny socialstat* vil vælge at barnet bliver hos forældrene; det gøres ved at sikre nødvendig bistand, økonomisk, socialt og sikre familien arbejde og bolig, det er godt ikke kun for familien, det er bedst for alle.

Genopret social- og velfærdsstat, stop for skattelettelser til de rige, afstanden mellem rig og fattig skal forminskes.

Minimalstat og hittebørn, nej tak!

Ole Vad Odgaard
Århus

Sideløbende med denne debat er det også nødvendigt at vise *de filosofiske rødder* til revisionismen. Den markante marxistiske strømning i arbejderbevægelsen i 1970'erne blev efter kontrarevolutionen afløst af idealistiske og positivistiske strømninger. Der hvor det før var *den videnskabelige socialisme*, er det nu *den utopiske socialisme* der dominerer.« (Skrevet den 15.11.1999)

Peder slutter sit indlæg med at skildre debatten om persondyrkelsen under et ophold i Moskva i 1975. Erfaringen viser, at de reformer der blev gennemført i forbindelse med SUKP's 20. kongres, ikke var dybtgående nok.² I 1964, da Krusjtjov blev afsat, valgte man en kollektiv ledelse; men der gik ikke ret lang tid, før Leonid Iljitj Brésnev var den ledende skikkelse og de andre var udmannøvreret.

Debatten om hvordan man vælger en partiledelse, har stadig mange facetter der skal afklares. Hvordan skaber man en ægte kollektiv ånd, hvor det er partiets interesser der har forrang?

Lars U. Thomsen

¹ Ib Nørlund, *Internationalisme*, s. 87, Forlaget Tiden 1980.

² Lars U. Thomsen, Sovjetunionens storhed og fald, *Arbejderen* den 16.9.2016.

»Arbejderflertallet« førte hverken i 1968 eller i 2011 til fremgang for arbejderbevægelsens interesser

OKTOBERREVOLUTIONEN 100 ÅR

7. NOVEMBER 2017 KL. 19 - 22

**FORSAMLINGSHUSET
ONKEL DANNYS PLADS 5. 1711 KØBENHAVN V
TALER, MUSIK, CAFE**

**PROGRAM:
SANGGRUPPEN OH'LIWIA**

**FORFATTER, MUSIKER OG KOMPONIST
PETER ABRAHAMSEN**

**BALKAN RYTMER
OLDJORDISK**

**TALER:
FORMAND FOR DKP, HENRIK HEDIN
FORFATTER CAND PSYK, NIELS ENGELSTED**

**ARRANGØR: DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI
WWW.DKP.DK**